

کیفیت حضور در میادین شهری با تأکید بر نمونه‌های سنتی ایران

مهندس جابر دانش^{۱*}، مهندس امیر طیبی^۲

^۱ مربی پژوهش پژوهشکده فرهنگ، هنر و معماری جهاددانشگاهی

^۲ پژوهشگر پژوهشکده فرهنگ، هنر و معماری

تاریخ پذیرش: ۹۰/۰۶/۲۳

تاریخ دریافت: ۹۰/۰۴/۰۵

چکیده

در فضاهای شهرهای ایران که در طول سالیان متمادی تحت تأثیر آموزه‌ها و الگوهای فکری و هنری اسلام شکل گرفته اند، می‌توان عوامل فرمی و معنایی را در کنار کیفیات مرتبط با فعالیت‌ها و رفتارهای انسانی، از عوامل اصلی شکل دهنده آن‌ها دانست. در این میان، میادین شهری به عنوان مهم‌ترین ظرف فضایی زندگی جمعی در فضای باز شهرها، نقش بسیار والایی در جذب مردم و حضور آن‌ها و نیز ارتقای کیفیت حضور انسانی در شهرها داشته‌اند. این با اتخاذ رویکردی تحلیلی به ادبیات این موضوع و با تحلیل ساختاری مفاهیم و اجزای موضوع، چکیده این مباحث را در تبیین رابطه میان سه‌گانه فضای شهری (میدان)، حضور انسان و شهر سنتی ایرانی بیان کرده و اصول حاکم در شکل‌گیری میادین را مورد تأکید قرار داده است. گفتنی است ارائه و گزینش این مطالب به نحوی است که به راه‌کارهای تجویزی در این موضوع نزدیک باشد. اگرچه در این نوشته به ارائه راهبرد و سیاست در زمینه حضور انسانی در میادین شهری پرداخته نشده، لیکن زمینه‌ها و محورهایی برای این امر فراهم شده است.

واژگان کلیدی: حضور انسانی، میدان، شهر سنتی ایرانی، فضای شهری.

The Quality of Presence in Urban Squares with an Emphasis on Iranian Traditional Samples

Jaber Danesh

Lecturer of Research , Research Institute for Culture, Arts and Architecture, Jihad-e Daneshgahi

Amir Tayebi

Research Institute for Culture, Arts and Architecture, Jihad-e Daneshgahi

In the spaces of Iranian cities that have been formed under the influence of rational and artistic teachings and patterns of Islam for many years, the formic and semantic factors associated with qualities related to human activities and behaviors, have been their main shaping factors. Amid these, urban squares as the most important spatial container of social living in open spaces of cities have had a very prominent role in attracting people and their presence and also in gaining human presence quality in cities.

This article with the adoption of a descriptive-analytical approach to the literature of this subject and through the structural analyze of concepts and components of the subject, has expressed the synopsis of these topics which are useful in explaining the relationship among the triplet of urban area (Square), human presence and Iranian-Islamic city . It also emphasizes on the ruling principles in the formation of squares. It is worth mentioning that presentation and selection of these materials have been such that they could be close to presenting a prescription on the topic.

Although in this article, no attention is paid to presenting any strategy and policy in connection with the human presence in urban squares, but themes and pivots have been provided for this purpose.

Keywords: Human presence, Square, Iranian traditional city, Urban space.